

Parlamentul
Republicii Moldova

Iu. R. nr. 24

22 octombrie 2019

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexe:

1. Proiectul de lege (1 filă);
2. Nota informativă (2 file).

Deputați în Parlament:

Iurie Reuță -
Carp Liliac
Cataranciu Sergiu
Octavian Țicu

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	238
"22"	10 2019
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – În tot cuprinsul Codului jurisdicției constituționale nr.502-XIII din 16 iunie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.53–54, art.597), cu modificările ulterioare, cuvântul „moldovenească” se substituie cu cuvântul „română”.

Art. II – La articolul 9 din Legea nr.514/1995 privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.62), cu modificările și completările ulterioare, cuvântul „moldovenească” se substituie cu cuvântul „română”.

Art. III – Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.50, art.237), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative”, la forma gramaticală corespunzătoare.
2. La articolul 47 alineatul (6) și alineatul (10), cuvântul “moldovenească” se substituie cu cuvântul “română”.

Art. IV – Articolul 5 alineatul (4) din Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.97–99, art.765), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„(4) Întocmirea actelor de stare civilă, precum și înscrierea mențiunilor, se efectuează în limba română. Certificatele de stare civilă se îndeplinesc în limba română”.

Art. V – La articolul 27 alineatul (1) litera b) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările ulterioare, cuvântul “moldovenească” se substituie cu cuvântul “română”.

Art. VI – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Art. VII – Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce toate actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul modificării unor acte normative în vederea perfecționării cadrului legal și asigurării concordanței acestor legi cu prevederile Declarației de Independență a Republicii Moldova. Astfel, se propun modificări la mai multe legi, după cum urmează:

1. Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995;
2. Legea nr.514/1995 privind organizarea judecătorească;
3. Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996;
4. Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă;
5. Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Necesitatea imperioasă de promovare a acestui proiect rezultă din prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013 privind interpretarea articolului 13 alin.(1) din Constituție, în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, prin intermediul căreia a fost restabilit adevărul lingvistic și istoric cu privire la limba oficială a statului nostru. Curtea Constituțională a stabilit în decizia sa că Declarația de Independență, care prevede că limba oficială în Republica Moldova este limba română, nu încetează sa-și producă efectele, iar normele sale sunt parte integrantă a Constituției Republicii Moldova și fac parte din corpul Constituției.

Curtea Constituțională a mai statuat că, indiferent dacă va fi modificat sau nu articolul 13 din Constituție, prevederile Declarației de Independență urmează să fie aplicate direct și că acestea prevalează în raport cu Legea Supremă.

În pofida celor menționate, constatăm până în prezent utilizarea sintagmei „limba moldovenească”, în textul legilor supuse modificării prin intermediul acestui proiect, contrar prevederilor Declarației de Independență. Ba mai mult decât atât, unele prevederi din Regulamentul Parlamentului sunt depășite și contrare spiritului Legii supreme, întrucât prin intermediul acestora se face trimitere la Legea nr.780/2001 cu privire la actele legislative, care este abrogată încă din 12.07.2018. Prin urmare, nici un act juridic normativ, indiferent de forța acestuia, inclusiv Legea Fundamentală, nu poate veni în contradicție cu textul Declarației de Independență, iar prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013, s-a statuat că, în cazul în care legiuitorul

constituant a admis în Legea Fundamentală anumite contradicții față de textul Declarației de Independență, textul autentic rămâne a fi cel din Declarația de Independență.

Cu referire la Legea Nr.3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, care operează cu sintagma „limba moldovenească”, Curtea Constituțională, prin Hotărârea Nr.17 din 04.06.2018 și-a prezentat punctul de vedere, constatând desuetudinea Legii menționate, ceea ce înseamnă că nu mai reflectă realitățile prezentului, iar declararea desuetudinii unei legi de către Curtea Constituțională echivalează cu abrogarea ei.

Prezentul proiect de lege, prin care se propune modificarea mai multor legi, prin înlocuirea sintagmei “limba moldovenească” cu „limba română”, este în strictă concordanță legală cu Hotărârea Curții Constituționale, care prevede că în cazul divergențelor între textul Declarației de Independență și cel al Constituției, prevalează cel din Declarația de Independență.

Adoptarea prezentului proiect de lege nu presupune careva cheltuieli financiare.

În concluzie menționăm că prin modificările normative propuse se urmărește eliminarea unei lacune legislative existente și aducerea în concordanță a legilor enumerate mai sus cu prevederile Declarației de Independență, aplicarea directă a cărora comportă un caracter oficial, imediat și obligatoriu pentru toți subiecții raporturilor juridice, fără nici o altă condiție de formă și nu pot fi ignorate de nici o autoritate din Republica Moldova.

Deputați în Parlament:

Gheorghe Leucă -